

Alle aandacht voor de lezing van Tischa Neve

Wendy Doeleman in gesprek met deelnemers

Het 20ste KinderopvangCongres

‘Voeding voor de hersenen!’

Het KinderopvangCongres beleefde op woensdag 21 maart zijn 20ste editie! Met dit jaar als thema: kiezen voor het kind. Want door alle ontwikkelingen in de kinderopvang dreigen we het kind wel eens uit het oog te verliezen. ‘Een verrijking om collega’s uit het hele land te ontmoeten en ervaringen uit te wisselen!’

Martine Delfos: ‘Van contact wordt een mens rustig, op welke leeftijd ook.’

Veel bezoekers komen met de trein. Tien minuten lopen vanaf station Ede-Wageningen en je bent bij het congrescentrum De Reehorst. De eerste deelnemers melden zich al vroeg bij de balie. Ze ontvangen een badge en een tas met informatie en verzamelen zich rondom de koffiecorners. Net als vorig jaar kan er gekozen worden voor een programma afgestemd op de kinderdagopvang (0-4 jaar) of een programma specifiek voor de buitenschoolse opvang (4-13 jaar). Er is voor ieder wat wils, van pedagogisch medewerker tot leidinggevende.

Anders leren kijken naar kinderen

Wat verwachten de deelnemers van deze dag? Joyce is pedagogisch medewerker op een bso in Drunen. Ze wil weten hoe ze meer uitdaging kan bieden aan de oudste kinderen in de groep en heeft gekozen voor de workshop ‘Anders leren kijken naar

het kind’. Ook pedagogisch medewerkers Sonny (bso Dordrecht) en Rick (bso Woubach) zijn geïnteresseerd in die workshop. Rick krijgt regelmatig van zijn kinderen te horen dat ze geen zin hebben in de activiteit die hij aanbiedt. ‘Ze willen vaak alleen maar voetballen en tekenen. Hoe kan ik iets aantrekkelijk maken en ook zorgen dat het interessant blijft?’ vraagt Rick zich af. ‘Kinderen mogen hun blik toch best wel wat verruimen.’ Sonny vindt het een verrijking om collega’s uit het hele land te ontmoeten en ervaringen uit te wisselen. ‘Ik vind het boeiend om te weten te komen wat er achter bepaald gedrag van een kind zit. Waarom reageert een kind op een bepaalde manier?’

Goede argumenten

Brigitte werkt als senior pedagogisch medewerker in de dagopvang in Reeuwijk. Zij is benieuwd naar de handvatten om te constateren of er mogelijk sprake is van kindermishandeling en hoopt die te

Manja Haze vertelt over het écht centraal stellen van het kind

Een interessante infomarkt

horen te krijgen in de workshop 'Ik zie, ik zie wat jij niet ziet'. 'Statistisch gezien moeten we een kind in de opvang hebben dat thuis geestelijk of lichamelijk mishandeld wordt. Wat zijn de signalen en zien we geen dingen over het hoofd?' Leidinggevende Nathalie uit Waregem (België) wil graag 'iets vernieuwends' horen op het gebied van pedagogiek en praktische tips over voeding. 'Wij discussiëren momenteel over het gebruik van suiker, zout en dergelijke, ik wil met goede argumenten terugkomen waarom we iets wel of niet moeten doen, vandaar mijn keuze voor "Visie op voeding".' Janneke is student pedagogische wetenschappen en doet onderzoek voor Channah Zwiép (pedagoge en deskundige op het gebied van seksuele ontwikkeling). Ze wil vooral ervaren wat er allemaal speelt in de kinderopvang en is benieuwd naar de workshop over effectief afspraken maken. 'Ik pas regelmatig op twee jongens van 6 en 9 en vind dat best lastig. Mijn studie is niet heel praktijkgericht, misschien kan ik hier wat concrete tips krijgen.'

Contact maken

Het programma kinderopvang begint met een lezing van dr. Martine Delfos (biopsycholoog, therapeut, onderzoeker, docent en schrijfster). Haar boek *Kinderen, ouders en kinderopvang* is vers van de pers en wordt tijdens het congres gepresenteerd. 'Contact maken, daar gaat het om. Van contact wordt een mens rustig, op welke leeftijd ook', zegt Delfos. 'Pas als een kind contact maakt, is het veilig. Vergeet niet dat kinderen keihard werken om aan de verwachtingen van anderen te voldoen. Ze doen ontzettend hun best om "goed" bevonden te worden. Want als ze zich goed gedragen, worden ze als lief gewaardeerd, kunnen ze zich met anderen verbinden en ervaren ze veiligheid.' Delfos wil de

aanwezigen op het hart drukken om met aandacht naar kinderen te luisteren, vanuit natuurlijk gezag duidelijke grenzen te stellen en kinderen te helpen om zich met leeftijdsgenoten te verbinden.

Ook tijdens haar middaglezing in het programma voor de buitenschoolse opvang benadrukt Delfos dat het grootste cadeau dat ouders hun kinderen kunnen geven, is hen helpen met het maken van vrienden. Voor pedagogisch medewerkers geldt hetzelfde: de opvang is een grote experimenteer-tuin waarbinnen kinderen kunnen oefenen met het aangaan van relaties. Pedagogisch medewerkers kunnen voorwaarden scheppen en kinderen helpen door bijvoorbeeld verbindende opmerkingen te maken als 'Ik zie dat je graag wilt spelen, waar heb je zin in?' of 'Ik zie dat je het niet begrijpt, ik leg het gewoon nog een keer uit.'

Veilig voelen

Als een kind zich niet goed kan verbinden en zich alleen voelt, kan het zijn toevlucht zoeken in het spelen van computerspelletjes en games. Het nadeel daarvan is dat alles mogelijk is in de virtuele wereld. Je kunt alles naar jouw hand zetten en steeds geweldig zijn. Doordat je geen feedback ontvangt, groeit je ego veel te veel; er ontstaat een soort ego-explosie en je denkt dat je onoverwinnelijk bent. Bovendien maken je hersenen geen onderscheid tussen de gewone en de virtuele wereld: alles loopt door elkaar waardoor je de realiteit uit het oog kunt verliezen. Dit kan leiden tot onacceptabel gedrag. Delfos vertoont een schokkend fragment uit een 18+game. Ze doet dit om de aanwezigen een beetje wakker te schudden. Het is de hoogste tijd om het kind (weer) centraal te stellen en te zorgen dat het zich veilig voelt in deze hectische maatschappij. Bij Janneke, pedagogisch medewerker op een bso in ➤

Martine Delfos signeert haar nieuwste boek

Gelukkige winnaars bij de verloting aan het einde van de geslaagde dag

Groningen, is de boodschap aangekomen. 'De lezing was indrukwekkend, ik wist niet dat die (game) wereld zo is. Bij ons speelt het niet: we hebben één computer voor 31 kinderen, ze zitten er weinig achter, doen soms een dansspel op de Wii en gaan veel naar buiten. Ik ga me er zeker in verdiepen.'

Ruimte voor jongens

Een workshop die ook tot de verbeelding spreekt is Ruimte voor Jongens van Wendy Doeleman van DANA Trainingen. Senior pedagogisch medewerker Rosalinde (bso Reeuwijk) is het helemaal eens met de benadering om jongens jongens te laten zijn. 'Jongens worden snel als druk en vervelend bestempeld. "Gooi ze maar naar buiten." We respecteren ze niet zoals ze zijn. Ik ervaar dat er veel meer kan en ga regelmatig met ze in gesprek. Als je ze aandacht geeft, kom je veel te weten. Ik heb goede tips gekregen die ik meeneem naar de werkvloer.' Een daarvan is dat jongens leren door te bewegen. Buiten spelen is dus prima, maar ook tussen de activiteiten door moeten ze de mogelijkheid krijgen om te bewegen. Bij voorkeur met duidelijke afspraken over wat wel en niet mag, tijdsduur en plaats. Zo kunnen jongens ook een beetje agressie kwijt, zonder dat ze continu afgeremd worden. Veiligheid bieden door begrenzing. Daar varen trouwens ook meisjes wel bij!

Duidelijke regels

Kinderen beschermen zodat ze vrij kunnen zijn, het klinkt tegenstrijdig, maar is wel waar het om draait. 'Het wordt pas leuk als er duidelijke regels zijn', meent Tischa Neve, opvoedcoach van het opvoedtijdschrift *J/M* en bekend van het tv-programma

Schatjes. Haar workshops over positief omgaan met kinderen en effectief afspraken maken worden druk bezocht. 'Als de kinderen jong zijn, kun je al beginnen met het maken van afspraken. Kinderen hebben behoefte aan houvast, gaan altijd op zoek naar hun grenzen, willen weten wat ze waard zijn. Maak samen afspraken, op een speelse manier. Het is belangrijk om het kind daarbij te betrekken, dat werkt vaak beter. Wees vervolgens duidelijk en blijf bij je standpunt. Herhaal de regels regelmatig. Kinderen voelen zich daardoor veilig en kunnen zich beter ontwikkelen. En ze zullen ook beter naar je luisteren, waardoor er minder (onnodige) conflicten zijn en er dus een prettigere sfeer is.' Neve geeft veel concrete voorbeelden, vaak met haar eigen zoon in de hoofdrol. Dat spreekt de acht leidinggevers die helemaal uit Brussel gekomen zijn aan. 'Vooral het herkennen van gevoelens bij kinderen en het benoemen ervan is een eyeopener. Dat heeft veel meer zin dan een vraag stellen als "Ben je boos?"'

Voeding voor de hersenen

Om de deelnemers van dit 20ste congres extra in het zonnetje te zetten, sluit dagvoorzitter Agnes van Hoesel de dag af met de verloting van een aantal mooie boekenpakketten en een luxe wellnessarrangement bij de Veluwe Bron in Epe. Pedagogisch medewerker Claudia uit Bunnik vond het programma inspirerend. 'Voeding voor de hersenen', noemt ze de nieuwe én vertrouwde dingen die ze gehoord heeft. 'Het stimuleert me om ermee aan de slag te gaan en anders naar het gedrag van kinderen te kijken.' ◀